

Registratie Ouderenmishandeling

2010

Veel beroepskrachten, die met ouderen te maken hebben, vangen signalen op van ouderenmishandeling. Het zijn voornamelijk professionals werkzaam bij het ouderenwerk, welzijnswerk, politie of een zorginstelling, die hier melding van maken. De afgelopen jaren is er een stijgende trend te zien ten opzichte van 2005. Toch weten we dat dit nog slechts maar een klein deel is van de daadwerkelijke casussen van ouderenmishandeling. Het goed op elkaar afstemmen van de registratie-instrumenten blijft lastig en de meldingsverlegenheid blijft groot. De komende wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling zal hier misschien verandering in brengen. De cijfers over 2010 geven voor een deel dezelfde gegevens als voorafgaande jaren. Ook nu weer blijkt dat vrouwen veel vaker slachtoffer van ouderenmishandeling zijn dan mannen. In de meeste situaties is de pleger een familielid, vaak een (klein)kind of (ex)partner. Driekwart van de meldingen betreft moedwillige (opzettelijke) mishandeling.

Over het jaar 2010 zijn in totaal 855 meldingen doorgegeven aan MOVISIE. Dit is een stijging van 30 % ten opzichte van 2009. Toen waren het er 656. De meldingen zijn ook dit jaar weer afkomstig van Steunpunten Huiselijk geweld, Meldpunten Ouderenmishandeling, Consultatienetwerken ouderenmishandeling en Meldpunten Zorg en Overlast uit de regio's dan wel gemeenten.

De aanpak van ouderenmishandeling is in een redelijk aantal maatschappelijke organisaties steeds meer ingebed. De Steunpunten Huiselijk geweld vormen de zogeheten frontoffice, waar men terecht kan voor informatie, advies en meldingen van ouderenmishandeling. Sommigen van hen coördineren een effectief hulpverleningsnetwerk en geven voorlichting en training, waardoor steeds meer mensen situaties van ouderenmishandeling bij hen melden. In een groot aantal regio's is er sprake van een speciaal consultatie of specialistisch team ouderenmishandeling.

Toch zijn er nog veel organisaties die weinig aandacht besteden aan de problematiek van ouderenmishandeling. Signalen worden niet opgepikt of er worden geen meldingen gedaan.

1. In 2009 waren er 656 meldingen, in 2008 waren er 662 meldingen en in 2007 366.
2. Onderzoek wijst uit dat 5,6% van zelfstandig wonende ouderen boven de 65 jaar te maken heeft met dit probleem.

Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

mantelzorg
kwetsbare groepen
vrijwillige inzet
huiselijk en seksueel geweld
leefbaarheid

Melder

Geslacht

Leeftijd

Woonsituatie

Soort

In 373 situaties is bekend wie de melding deed. 79 procent van deze meldingen is afkomstig van een professional. Dit betreft beroepskrachten zoals GGZ medewerkers, welzijnswerkers, politie, verpleegkundige, thuiszorgmedewerker, arts, medewerker van een woningbouwcorporatie. Bij 11% deed het slachtoffer zelf een melding en bij 5% deden andere familieleden de melding. 5% van de meldingen kwam op een andere manier binnen.

Van 273 meldingen is het geslacht van het slachtoffer bekend. In verband met andere jaren zien we een kleine stijging bij het aantal mannen: mannen zijn in 28% van de situaties slachtoffer; vrouwen in 72%.

Van 173 slachtoffers is de leeftijd bekend. De meeste slachtoffers zijn tussen de 80-89 jaar(41%) en de 70-79 jaar(40%)

De verdeling over verschillende leeftijdsgroepen staan vermeld in de tabel hieronder

Leeftijd	2010
65 – 69	16%
70 – 79	40%
80 – 89	41%
90-plus	3%

Van 181 meldingen is de woonsituatie van het slachtoffer bekend. Organisaties hebben echter niet allemaal dezelfde eenduidige categorieën gebruikt, waardoor de gegevens en de aantallen moeilijk vergelijkbaar zijn. Toch zijn er een paar conclusies te trekken uit de aangeleverde registraties. Slachtoffers wonen veel vaker samen dan alleen: 66% woont samen en 34% woont alleen. Van de 79 meldingen, waarvan bekend is of het slachtoffer zelfstandig dan wel in een verzorging of verpleeghuis verblijft, woont 4% intramuraal en de resterende 96% woont zelfstandig. In vergelijking met voorgaande jaren is er een afname van meldingen over slachtoffers die in een zorginstelling verblijven.

In Nederland erkennen we zes verschijningsvormen van ouderenmishandeling. Vaak zien we dat er combinaties van vormen zich voordoen in de meldingen.

Een combinatie van financiële uitbuiting en psychische mishandeling is daar een voorbeeld van. Van 674 meldingen in 2010 is de verschijningsvorm bekend. Meldingen over lichamelijke mishandeling kwamen het vaakst voor, namelijk 32%. Daarna psychische mishandeling (30%) en financiële uitbuiting (26%). Verwaarlozing (6%) en schending van rechten (7%). Seksueel misbruik wordt zeer zelden gemeld. Het is dus,

Relatie pleger / slachtoffer

Intentie

Meer informatie

Colofon

Deze informatie kan worden gebruikt voor beleidsnota's, artikelen, toespraken en scripties. Citeren, mits met bronvermelding, is toegestaan.

Uitgave MOVISIE, december 2011

zoals gezegd, niet ongewoon als een slachtoffer te maken heeft met meerdere vormen van mishandeling.

Net als in andere jaren gaat het meestal om een familieverband tussen slachtoffer en pleger. In 285 situaties is deze relatie bekend. In 47% van de situaties gaat het om (ex) partners, die hun partner mishandelen. In 37% gaat het om (klein)kinderen, en in 5% om een ander familielid. In 9% gaat het om kennissen of burens.

Slechts 1% betreft het melden van mishandeling door een beroepskracht.

In 2011 is er een meldpunt geopend bij de IGZ. Hier kunnen meldingen gedaan worden van ouderenmishandeling gepleegd door professionals.

In 156 van de meldingen is bekend of het om opzettelijke mishandeling dan wel ontspoorde zorg gaat. Bijna driekwart van de meldingen betreft moedwillige mishandeling of misbruik en 25% betreft ontspoorde zorg.

Sinds 2004 bestaat het LPBO, Landelijk Platform Bestrijding Ouderenmishandeling. Het LPBO heeft als doel ouderenmishandeling te voorkomen, te signaleren en te bestrijden. Het LPBO staat open voor deelname van beleidsmakers, uitvoerders en andere betrokkenen bij de bestrijding van ouderenmishandeling en wordt ondersteund door MOVISIE

Voor meer informatie over (de cijfers van) ouderenmishandeling kunt u terecht bij:

Annette van Delft
Senior adviseur
030-789 2263
a.vandelft@movisie.nl
www.movisie.nl/ouderenmishandeling

Mirjam van Dongen
voorzitter LPBO
078-6545080 / 0620290204
m.vandongen@yulius.nl